

MEMÒRIA DE LES ACTIVITATS DE L'ACADÈMIA
DE JURISPRUDÈNCIA I LEGISLACIÓ DE CATALUNYA
DURANT EL CURS 1983-1984

per
JOSEP M. PUIG SALELLAS
Secretari

L'obertura oficial del curs 83-84 tingué lloc el dia 22 de febrer d'aquest darrer any, i en ella fou rebut com a acadèmic de número el senyor Felip Tallada i d'Esteve, que pronuncià el discurs reglamentari sobre «Possibilitat i conveniència d'una llei d'aigües de Catalunya», que fou contestat per l'acadèmic senyor Josep M. Vilaseca i Marcet.

D'altra banda, en el mateix acte es produí la presa de possessió dels nous President, Censor i Secretari de l'Acadèmia, càrrecs pels quals havien estat elegits els senyors Josep Joan Pintó i Ruiz, Rafael Gómez de Membrillera i Josep Maria Puig Salellas, en substitució dels senyors Miquel Casals i Colldecarrera, Lluís Figa i Faura i Josep Delfí Guàrdia i Canela, que havien cessat reglamentàriament.

En la sessió següent, celebrada el 14 de març de 1984, després de la presa de possessió esmentada, va quedar constituïda l'actual Junta de Govern de la següent manera:

President, el senyor Josep-Joan Pintó i Ruiz.

Sots-president, el senyor Josep-Maria Vilaseca i Marcet.

Censor, el senyor Rafael Gómez de Membrillera.

Tresorer, el senyor Ramon Badenas i Gasset.

Secretari, el senyor Josep-Maria Puig Salellas.

Sots-secretari, el senyor Lluís Puig i Ferriol.

La Junta Directiva procedí en dies posteriors a visitar el President de la Generalitat senyor Jordi Pujol, el Conseller de Justícia, senyor Agustí Bassols, el President de l'Audiència Territorial de Barcelona, senyor Cesàreo Rodríguez Aguilera i el Degà del Col·legi d'Advocats de Barcelona, senyor Antoni Plasència.

Durant aquest any s'han cobert tres vacants d'acadèmic, produïdes per defunció.

En primer lloc, va cobrir-se la vacant causada durant el curs anterior per la

mort del senyor Jaume-Maria Mans i Puigarnau, per a la qual, amb data 10 d'abril, va presentar-se una proposta signada pels acadèmics senyors Miquel Casals i Colldecarrera, Antonio Polo Díez i Francisco Fernández de Villavicencio i Arévalo, amb la candidatura del senyor Víctor Reina Bernàldez.

Després de l'oportuna votació, celebrada en la sessió del dia 2 de maig de 1984, va resultar elegit el senyor Reina, el qual va prendre possessió com a acadèmic electe en la sessió del dia 16 del mateix mes.

Posteriorment, es produïren les vacants dels acadèmics senyors Valentín-Fausto Navarro Azpeitia i Josep-Maria Pi i Suñer, de quina defunció va donar compte reglamentari el President a la sessió del dia 7 de novembre de 1984.

Publicades les corresponents convocatòries, van presentar-se tres candidatures, o sigui, en relació a la vacant del senyor Navarro, una sola, signada pels acadèmics senyors Raimon Noguera i Guzmán, Ramon Faus i Esteve i Lluís Figa i Faura, a favor del senyor Robert Follia i Camps i, en relació a la vacant del senyor Pi i Suñer, dues, signada una pels acadèmics senyors Francisco Fernández de Villavicencio i Arévalo, Encarna Roca i Trias i Ramon Faus i Esteve, a favor del senyor Enric Argullol i Morgades, i una altra signada pels acadèmics senyors Miquel Casals i Colldecarrera, Josep-Delfí Guàrdia i Canela i Octavio Pèrez Vitòria, a favor del senyor Josep Maria Pou d'Avilès.

En sessió del dia 30 de gener de 1985, el senyor Follia resultà elegit per a cobrir la vacant del senyor Valentín-Fausto Navarro Azpeitia i, en la sessió del 13 de febrer el senyor Argullol va quedar elegit per a cobrir la vacant del senyor Josep-Maria Pi i Suñer.

Els dos acadèmics electes van prendre possessió, respectivament, en les sessions dels dies 13 i 27 de febrer.

Com és reglamentari, en ocasió de les defuncions dels senyors Navarro i Pi i Suñer, l'Acadèmia celebrà les corresponents sessions necrològiques, la relativa al senyor Navarro, el dia 21 de novembre de 1984, pronunciant el discurs necrològic l'acadèmic senyor Ramon Faus i Esteve, i la corresponent al senyor Pi i Suñer, el 20 de desembre de 1984, pronunciant el discurs necrològic l'acadèmic senyor Miquel Casals i Colldecarrera.

Els treballs de l'Acadèmia en l'àmbit estricte de la seva competència, s'han desenvolupat bàsicament a través de diverses comunicacions, del dictàmen emès a petició del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya sobre el projecte de Llei Orgànica del Poder judicial i de l'estudi encomanat pel mateix Departament, relatiu a l'eventual reforma del nostre Dret Civil, ocupant tot el curs, que s'ha desenvolupat en sessions tingudes cada dos dimecres, llevat del parèntesi habitual d'estiu.

Quant a comunicacions, amb data 25 de març de 1984, l'Acadèmic senyor Miquel Casals i Colldecarrera va presentar-ne una relativa al problema de si un afian-

çament prestat per unes persones físiques a favor d'un Banc, que emparés les lletres de canvi de les quals aquest fos legítim tenidor i en les quals figurés la firma d'una determinada societat, s'extenia a una lletra financera creada per aquesta amb un altre Banc, que, posteriorment, era absorbit pel primer, el qual, per tant, adquiria la lletra, pero sense que aquesta fos endorsada.

En les deliberacions suscitées pel tema plantejat, van presentar altres comunicacions els acadèmics senyors Lluís Figa i Faura i Antonio Polo Díaz, el mateix dia 25 de març de 1984, i els acadèmics senyors Josep-Joan Pinto i Ruiz, Josep-Maria Puig Salellas i novament Antonio Polo Díaz, en la sessió d'11 d'abril següent.

Unes altres comunicacions van ser presentades pels acadèmics senyors Josep-Maria Font i Rius i Encarna Roca i Trias, amb motiu del setè Centenari de la publicació del *Recognoverum Proceres*, fent referència el primer fonamentalment a les circumstàncies històriques en què va produir-se el text, així com a determinats aspectes del seu contingut, especialment en l'àmbit administratiu, i la segona a aquelles institucions civils contingudes en el text que tenen reflex en el contingut actual de la Compilació.

Aquesta última comunicació donà lloc a un debat centrat en la conveniència o no de mantenir avui el testament sacramental, recollit en el *Recognoverum Proceres*, en el seu capítol 49.

Pel que fa referència a l'estudi sobre la reforma eventual del nostre Dret Civil, encarregada pel Departament de Justícia, val a dir que, abans de rebre's la comunicació d'aquest, a la qual es farà mèrit tot seguit, l'Acadèmia havia designat ja, en la seva reunió del dia 14 de març de 1984, una Comissió integrada pels acadèmics senyors Lluís Figa i Faura i Lluís Roca Sastre i Muncunill, encarregada de proposar la forma més adequada d'estudiar l'esmentada matèria.

Amb posterioritat a aquest acord, doncs, el dia 9 d'abril de 1984, el Conseller de Justícia va trametre una carta al President de l'Acadèmia, invitant la Corporació a què estudiés les pautes generals i les grans directrius que haurien d'inspirar el desenvolupament del Dret Civil de Catalunya, després de la darrera reforma de la Compilació, tot assenyalant aquelles institucions o àrees més precisades de nova regulació i el sentit d'aquesta.

L'Acadèmia encarregà a la Junta de Govern l'elaboració d'un projecte d'actuació, que fou presentat en la sessió del dia 16 de maig, en la qual es proposava la designació d'una Comissió d'estudi integrada pels acadèmics senyors Ramon Faus i Esteve, Josep-Delfí Guàrdia i Canela, Lluís Puig i Ferriol i Encarna Roca i Trias i com a aspectes que seria convenient de tenir en compte els següents:

a) Quines eren les matèries en les quals calia establir modificacions en el sistema actual i quines aquelles que, no estant regulades a la Compilació, haurien de ser-ho.

- b) Quins eren, dins de cada matèria, els aspectes més concrets a tractar.
- c) Si calia procedir per una reforma que recaigués novament, en forma directa, sobre el text actual de la Compilació o si era preferible un sistema de lleis especials.
- d) En tot cas, quins haurien de ser els criteris a tenir en compte en regular les diferents matèries.
- e) En el cas que s'optés pel sistema de lleis especials, quines haurien de ser aquestes, quins els aspectes concrets a tractar, quina la seva estructura i conveniència d'establir en elles una relació dels articles de la Compilació derogats.

La proposta fou acceptada i la Comissió designada presentà un pla de treball que fou aprovat en la sessió del dia 13 de juny de 1984, en base a la qual es formaren les següents comissions:

— Relativa al tema de la filiació, amb inclusió eventual del tractament de l'adopció i de la tutela, integrada pels acadèmics senyors Josep-Delfí Guàrdia i Canela, Josep-Joan Pintó i Ruiz i Encarna Roca i Trias.

— Relativa al tema de la successió, integrada pels acadèmics senyors Ramon Faus i Esteve, Encarna Roca i Trias i Lluís Roca Sastre i Moncunill.

— Relatiu a les relacions personals i patrimonials dels cònjuges, integrada pels acadèmics senyors Miquel Casals i Colldecarrera, Lluís Puig i Ferriol i Josep-Maria Puig Salellas.

— Relativa als temes de drets reals i contractes, integrada pels acadèmics senyor Lluís Figa i Faura, Raimon Noguera i Guzman i Josep-Enric Rebés i Solé.

— Relativa a temes de fonts del dret i dret supletori, així com dels eventuais problemes de constitucionalitat, integrada pels acadèmics senyors Lluís Figa i Faura, Lluís Roca Sastre i Moncunill, Josep-Maria Vilaseca i Marcet i Francisco Fernández de Villavicencio i Arévalo.

Foren designats Secretaris de les esmentades Comissions, el senyor Guàrdia, la senyora Roca i Trias i els senyors Puig i Ferriol, Rebés i Roca Sastre.

En la sessió del dia 7 de novembre de 1984, fou designat per a formar part també de la primera de les esmentades comissions l'acadèmic senyor Octavio Pérez Vitoria.

En la sessió del 21 de novembre de 1984, es van presentar a l'Acadèmia les ponències preparades per les Comissions encarregades de les matèries de filiació, de successió i de relacions personals i patrimonials dels cònjuges, iniciant-se l'estudi del tema de successions, més concretament, de la conveniència o no de mantenir com fins ara els grans principis del nostre dret successori, com ara la incompatibilitat entre les successions testada i intestada, la necessitat d'institució d'hereu i la permanència en el temps d'aquesta institució.

Després d'una detallada exposició d'ambdues possibilitats pels acadèmics senyors Lluís Puig i Ferriol i Lluís Roca-Sastre i Moncunill i d'una comunicació al

respecte de l'acadèmic senyor Lluís Figa i Faura, l'Acadèmia va considerar oportú de no alterar, de moment, els criteris actuals.

En l'activitat, l'Acadèmia està acabant l'estudi de les modificacions a introduir a l'actual ordre de successió intestada.

En la sessió del dia 3 d'octubre de 1984, l'Acadèmia va prendre nota de la recepció d'una carta del Conseller de Justícia de la Generalitat de Catalunya, demanant l'evacuació amb urgència, atesa la premura del termini parlamentari d'esmenes, d'un dictàmen sobre determinats extrems del projecte de la Llei Orgànica del Poder Judicial, acordant-se designar les següents Comissions:

a) En relació al projectat article 73, que estableix la competència del Tribunal Superior de Justícia, integrada pels acadèmics senyor Miquel Casals i Colldecarrera, Lluís Maria Capell i Bargadá, Josep-Delfí Guàrdia i Canela, Josep-Joan Pintó i Ruiz i Josep-Maria Xiol i Gasset, essent secretari el senyor Guàrdia.

b) En relació a la projectada disposició addicional 6, supressora dels Tribunals Arbitrals de Censos, integrada pels acadèmics senyors Lluís Figa i Faura, Raimón Noguera i Guzmán i Encarna Roca i Trias, que seria la secretària.

c) En relació al projectat article 234, que fa referència a la llengua de les actuacions judicials, l'acadèmic senyor Josep-Maria Puig Salellas.

Les ponències foren presentades a la reunió del dia 15 d'octubre següent, en la qual l'acadèmic senyor Josep-Maria Puig Salellas presentà una nota relativa a la forma com el projecte de llei respectava les previsions contingudes en els articles 18.1 i 23.1 de l'Estatut de Catalunya.

Després d'un canvi d'impressions, van aprovar-se les esmentades ponències i nota, encarregant-se, a més, els acadèmics senyors Josep-Delfí Guàrdia i Canela i Josep-Maria Puig Salellas de redactar sengles notes relatives, respectivament, als articles 76 i 423.3 del projecte de llei, la primera, en el sentit de considerar excessivament restrictiva la forma com en el projecte es tracta la competència del Tribunal Superior en matèria de recursos governatius contra les qualificacions dels Registradors de la Propietat i la segona, en el sentit de defensar la possibilitat d'existència d'associacions professionals de Jutges i Magistrats d'abast no estatal.

Un conjunt documental format pels esmentats treballs fou aprovat per l'Acadèmia en la seva sessió del 7 de novembre de 1984 i lliurat al Conseller de Justícia.

L'Acadèmia té designada, a més, una Comissió integrada pels senyors Josep-Delfí Guàrdia i Canela, Lluís Figa i Faura i Josep-Maria Vilaseca i Marcet, encarregada d'estudiar l'eventual reforma dels seus Estatuts.

L'Acadèmia és feu càrrec d'endegar la publicació dels dictàmens del qui fou il·lustre jurista i acadèmic senyor Ramon-Maria Roca Sastre, President que fou de la Corporació, encarregant-se de la seva ordenació a l'acadèmic senyor Ramon Faus i Esteve.

Un cop editat el llibre, aquest fou presentat públicament en un acte celebrat

als locals del Col·legi d'Advocats de Barcelona, el dia 27 de novembre, presidit pel Degà de la Corporació, amb un parlament expositiu del contingut per l'acadèmic senyor Faus.

D'altra banda, l'Acadèmia en sessió de 3 d'octubre de 1984, va acordar reelegir al senyor Josep-Delfí Guàrdia i Canela, representant seu en el Patronat de la Fundació Lluís de Peguera.

En sessió de 19 de desembre de 1984 l'Acadèmia es congratulà de la concessió a l'acadèmic senyor Josep Maria Font i Rius del «Premio Nacional de Historia de España», en consideració a la seva obra «Cartas de Población y Franquicia en Cataluña», i en la del dia 30 de gener de 1985, fou informada per l'acadèmic senyor Francesc Soto Nieto de la seva adscripció a la Sala Segona del Tribunal Suprem.

Finalment, cal indicar que el dia 14 de gener de 1985, en un acte organitzat conjuntament per l'Acadèmia i el Col·legi d'Advocats de Barcelona, se celebrà en el saló d'actes d'aquest la presentació, també a cura de l'acadèmic senyor Ramon Faus i Esteve, del llibre «Dret Civil d'Andorra», del magistrat senyor Antoni Sabater i Tomàs, intervenint també en la sessió, ultra l'autor, el President de l'Acadèmia, el de l'Audiència Territorial de Barcelona i el Degà del Col·legi.